

Sreda, 21. avgust 2024 ob 20.30
Wednesday, 21 August 2024, at 8.30 pm
Poletno gledališče Križank / Križanke Summer Theatre

ŽIVA PLOJ PERŠUH

dirigentka / conductor

SLOVENSKI MLADINSKI ORKESTER / SLOVENE YOUTH ORCHESTRA

LAURI PORRA

električna bas kitara / electric bass guitar

Marcel Štefančič, moderator

Laura Bartelj, koncertna mojstrica / concertmaster

Program / Programme:

Scott Bradley, prir. / arr. **Peter Tovornik**: Tom & Jerry

Peter Iljič Čajkovski: Cvetlični valček iz baleta Hrestač / Waltz of the Flowers from The Nutcracker

Pietro Mascagni: Intermezzo iz opere Kmečka čast / from Cavalleria rusticana

Lauri Porra: Entropia – koncert za električno bas kitaro in simfonični orkester / Concerto for Electric Bass Guitar and Symphonic Orchestra

I.

II.

III.

IV.

Jani Golob: Pustite nam ta svet iz filma Čisto pravi gusar Leave Us This World from A Real Pirate

Jani Golob: Poletje v školjki / A Summer in a Sea Shell

Leonard Bernstein: Mambo iz muzikala Zgodba z zahodne strani / from West Side Story

Nino Rota, prir. / arr. **Marjan Peternek**: Izbor iz filma Boter Selection from The Godfather

Robert Pešut - Magnifico, Schatz!, prir. / arr. **Matija Krečič**:

Pukni zoro

Marjan Kozina, Marjan Vodopivec, prir. / arr. **Nejc Bečan**: Kekec Medley

Ameriški skladatelj, pianist in dirigent **Scott Bradley** (1891–1977) je znan po glasbi risank Metro-Goldwyn-Mayer (MGM), najbolj po mački in miški **Tom in Jerry** (Hanna-Barbera v obdobju 1940–1958). Bil je akademsko izobražen skladatelj in pianist, ki je po tem, ko je MGM leta 1937 ustanovil studio za risanke, delal

za njih vse do zaprtja leta 1957. Njegov slog je do konca 40. let 20. stoletja postal izviren in zapleten, uporabljal je dvanajsttonsko tehniko po Arnouldu Schönbergu ter ustvarjal pod vplivi Bartóka, Stravinskega in Hindemitha.

Hrestač je pravljični balet, ki ga je napisal in orkestriral **Peter Iljič Čajkovski** (1840–1893). Enega najbolj priljubljenih baletov vseh časov običajno izvajajo za božični in novoletni čas. **Cvetlični valček** je drugega dejanja in zaključuje *Divertimento*, ki je nekakšen eksotični sprehod okoli sveta in skozi različne kulture. Je priljubljena skladba v filmski industriji, po baletu je bilo posnetih tudi več filmov.

Pietro Mascagni (1863–1945) je za veristično opero enodejanjo *Cavalleria rusticana* (*Kmečka čast*) prejel prvo nagrado. Strastna tragedija o brezglavi zaljubljenosti, prevarah in moščevanju se dogaja v sicilijanski vasici na veliko noč. Pastoralni prizori dajejo operi poseben čar. Srce parajoči *Intermezzo* je najbolj znan odlomek opere in se pojavi med zadnjimi prizori filmske trilogije *Boter*, ko v navzkrižnem streljanju na stopnicah gledališča po nesreči ubijejo ljubljeno hčerko zloglasnega mafijca.

Lauri Porra (1977) je skladba z naslovom *Entropia* napisal leta 2015. Skladatelj ga je s Lahti Symphony Orchestra (Simfoničnim orkestrom Lahti) premierno izvedel na odprtju sezone ob 150. obletnici Jeana Sibeliusa. Skoraj 28-minutni koncert za električni bas in orkester sestavljajo štirje stavki. V njem združuje sloge od rocka in jazza do klasične, elektronske in filmske glasbe. Zvok električne kitare spoji z orkestrskim: zvočni spekter rock glasbila dopolni z orkestrskim, ki ju uravnoteženo zlige v eno.

Jani Golob (1948), slovenski skladatelj, aranžer, violinist in pedagog, je avtor tako mnogih komornih in orkestralnih del kot tudi glasbe za film, različne oglase, televizijske avize itd. Violino in kompozicijo je študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Njegov opus je na meji resne, zabavne in jazzovske glasbe. Med najbolj znano glasbo za film sodita dva nepozabna mladinska filma, oba se odvijata v poletju, ljubezenski *Poletje v školjki* (1985) in pustolovski *Čisto pravi gusar* (1987).

Najbolj znano delo ameriškega skladatelja, dirigenta in pianista **Leonarda Bernsteina** (1918–1990) je muzikal *Zgodba z zahodne strani*. Koncept sledi zapletu po Shakespeareovi tragediji Romeo in Julija. Bernstein zgodbo postavlja v New York med tolpe (emigranti in belci), polna je strasti, ljubosumja in moščevanja. **Mambo** je plesni odlomek, hiter, energičen, v katerem protagonisti plešejo v smislu pokaži, kaj znaš. Navdihnen je s kubanskimi ritmi. Po muziku je bil leta 1961 posnet film, ki je prejel deset oskarjev.

Italijanski skladatelj **Nino Rota** (1911–1979) je veliko glasbe napisal za film. Sodeloval je s Federicom Fellinijem, Luchinom Viscontijem, Francom Zeffirellijem in Francisom Fordom Coppolo. Za slednjega je napisal glasbo za *Botra* (prvi del leta 1972, drugi del leta 1974). Trilogija o družini Corleone, vplivnem mafiskem klanu v ZDA, velja za eno najpomembnejših v filmski industriji, njegova glasba pa je sestavni del tega uspeha. Rotina glasba subtilno ujame bistvo tem, likov in čustev, ustvari značilno italijansko vzdude, vpeto v ameriški mafiski milje. Glavna tema *Boter* – Valček je skrivnostna, nekoliko zlovešča melodija, druga najbolj znana je *Ljubezenska tema*.

Montevideo, Bog te je videl! je film iz leta 2010, navdihnjen z resničnimi dogodki, ki so vodili do udeležbe jugoslovenske nogometne reprezentance na prvem svetovnem nogometnem prvenstvu v Montevideu (Urugvaj) julija 1930. Duhovit, a tudi ganljiv športni film je režiral Dragan Bjelogrlić. Za glasbo je poskrbel **Magnifico, Robert Pešut**. **Pukni zoro** je počasna, nostalgična pesem. Izvrsten ustvarjalec glasbe, ki izvirno meša vplive z vseh etničnih in kulturnih vetrov, je tudi to pesem napisal, kot bi bila izvirna ljudska glasba s koreninami nekje v srcu nekdanje skupne države.

Marjan Kozina (1907–1966) je bil eden prvih slovenskih skladateljev, ki so pisali filmsko glasbo. Leta 1948 je napisal glasbo za prvi slovenski povojni film *Na svoji zemlji*. Leta 1951 je ustvaril glasbo za prvi slovenski mladinski film *Kekec*, ki ga je po povišti Josipa Vandata režiral Jože Gale. Kekečovo in Mojčino pesem so slovenski otroci vzeli za svojo. Kozina je v tej glasbi pokazal velik občutek za otroški svet.

.....

Lauri Porra je finski skladatelj in glasbenik, ki prepleta klasično in rock glasbo. Njegova solo diskografija obsegata šest instrumentalnih albumov, od orkestralnih aranžmajev na albumu *Entropia* do električne rock-jazz fuzije na albumu *Flyover* in eksperimentalnega elektronskega ambienta na albumu *Myriad*. Je basist finske power metal skupine Stratovarius, s katero je posnel šest albumov in koncertiral v več kot 50 državah. Deluje kot umetniški vodja Orkestra Vantaa in festivala Unelmien Heinola. Je prejemnik nagrade Nordisk Popularauktors NPU, nominiran je bil za nagrado Harpa Nordic Film Composer Music Award. Je pravnik finskega skladatelja Jeana Sibeliusa.

Živa Ploj Peršuh je vsestranska umetnica in uveljavljena dirigentka s širokim repertoarjem, posveča pa se tudi slovenski novi glasbi, gledališču in filmu. V okviru svojega dela se zavzema za izobraževanje otrok in mladih glasbenikov, zato je ustvarila mnogo glasbenih formatov, ki doprinesejo k razumevanju glasbe in glasbenika. S ciljem soustvarjati slovensko kulturo je leta 2012 ustanovila Mednarodni orkester Ljubljana. Sestavlja ga glasbeniki iz vsega sveta, deluje kot ambasador Ljubljane, k sodelovanju privablja mednarodne soliste in je za programe prejel nagrade predsednikov Slovenije in Italije. Leta 2019 je dirigentka v sodelovanju z mednarodnimi in lokalnimi partnerji ustanovila Slovenski mladinski orkester. Orkester je postal pomemben simbol slovenske kulture in se postavlja ob bok uveljavljenim evropskim mladinskim orkestrom. Prav tako je leta 2022 ustanovila humanitarno-umetniški projekt *Music for the future / Glasba za prihodnost*, ki po evakuaciji 142 mladih glasbenikov iz Ukrajine pomaga pri njihovem vključevanju v družbo.

Slovenski mladinski orkester na Ljubljana Festivalu že tradicionalno predstavlja tako programe klasične glasbe kot tudi večjanrske koncerne. Sodeloval je z Vladom Kreslinom, Balladerom, Jadranko Juras, Emkejem, skupino Katalena, Ute Lemper itd. Orkester sestavlja najperspektivnejši slovenski glasbeniki, starci od 16 do 26 let, in to tako tisti, ki študirajo in delujejo doma kot tudi v tujini. Dosedanja sodelovanja dokazujojo, da je orkester postal kulturna reprezentanca, primerljiva z najvidnejšimi medna-